

អ្វីដែលបងប្អូនខ្មែរគួរតែយល់ពីសន្តិសញ្ញាបន្ថែមនាថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ២០០៥ និងសន្តិសញ្ញាសន្តិភាពប៉ារីស ឆ្នាំ១៩៩១

មានបងប្អូនខ្មែរជាច្រើនយល់ថា ដើម្បីការពារបូរណភាពដែនដីខ្មែរដែលកំពុងតែទទួលការគំរាមកំហែងពីសំណាក់យួន មានដំណោះស្រាយតែមួយគត់គឺ ត្រលប់ទៅរកចម្លើយពីសន្តិសញ្ញាប៉ារីសឆ្នាំ១៩៩១ ។ នេះជាដំណើរឆ្ពោះត្រលប់ត្រឹមត្រូវណាស់ ព្រោះនៅក្នុងសន្តិសញ្ញានេះ គេមានបន្ទូលទុកនូវច្រកចេញជាច្រើនសម្រាប់ បញ្ហាប្រទេសខ្មែរឧទាហរណ៍ដូចជានៅក្នុងមាត្រា១១ និង ១២ ដែលបានចែងថា ៖

១/ កម្ពុជា តាមរយៈឯកសារនេះសូមប្រកាសកាឡិក្វារិកថា នឹងថែរក្សា ការពារអធិបតេយ្យភាព ឯករាជ្យ បូរណភាពដែនដី និងភាពមិនអាចរំលោភបាននៃអព្យាក្រឹតភាព និង ឯកភាពជាតិរបស់ខ្លួន ។ អព្យាក្រឹតភាពជាអចិន្ត្រៃយ៍របស់កម្ពុជានឹងត្រូវប្រកាស និងថវិកទុកក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជាដែលនឹងត្រូវអនុម័ត ក្រោយពីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងត្រឹមត្រូវ ។

២/ ដើម្បីសម្រេចទិសដៅនេះកម្ពុជាសន្យាថា ៖

ក/ជៀសវាងអំពើណាមួយដែលនាំឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់ អធិបតេយ្យភាព ឯករាជ្យភាព និងភាពមិនអាចរំលោភបាននៃផែនដីរបស់អ្នកដទៃ ។

ខ/ជៀសវាងចូលរួមក្នុងសម្ព័ន្ធភាពយោធា ឬបណ្តាភិក្ខុព្រមព្រៀងយោធាណាមួយនឹងរដ្ឋដទៃទៀត ដែលមិនស្របតាមអព្យាក្រឹតរបស់ខ្លួន តែប្រការនេះមិនប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់កម្ពុជា ក្នុងការទទួលយកសម្ភារៈយោធាអាវុធគ្រាប់រំសេវ និងជំនួយចាំបាច់ដែលអាចឱ្យកម្ពុជាអនុវត្តសិទ្ធិដ៏ពេញលេញរបស់ខ្លួន ក្នុងបញ្ហាស្វ័យការពារ និង ដើម្បីថែរក្សាច្បាប់ និងសន្តិសុខ ។

គ/ជៀសវាងជ្រៀតជ្រែកចូលកិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋដទៃទៀតដោយយថាជា ឬដោយប្រយោល ទោះតាមរូបភាពណាក៏ដោយ ។

ឃ/ចាត់ទុកជាមោឃៈនូវសន្តិសញ្ញា និង កិច្ចព្រមព្រៀងទាំងឡាយណាដែលមិនស្របទៅនឹងអធិបតេយ្យភាព ឯករាជ្យ បូរណភាព និង ភាពមិនអាចរំលោភបាននៃដែនដីអព្យាក្រឹតភាព និងឯកភាពជាតិរបស់ខ្លួន ។ល។

ដូច្នេះយោងតាមលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ជាពិសេសនៅក្នុង “ខទី៤នៃមាត្រា២ ” កម្ពុជាអាចដោះស្រាយបានយ៉ាងងាយបំផុតចំពោះសន្តិសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងខុសច្បាប់ទាំងឡាយដែលរដ្ឋាភិបាលអាយ៉ងយួនបានចុះជាមួយប្រទេសក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ១៩៧៩, ១៩៨២, ១៩៨៣ និង ១៩៨៥ ។ល។ ចុះបើការនេះងាយស្រួលដល់ម្ល៉េះ ហេតុអ្វីបានជាពួកអ្នកដឹកនាំខ្មែរ ជាពិសេសពួកវាជានិយមដែលមានអំណាច និង ការគាំទ្រដ៏ពេញទំហឹងពីអន្តរជាតិក្នុងអណ្តូតិទីមួយ (១៩៩៣) បែរជាប្រើយកន្តើយមិនព្រមទាត់ចោលជាមោឃៈ ចំពោះសន្តិសញ្ញាមិនស្របច្បាប់ទាំងនោះអីញ៉ឹង ? ផ្ទុយទៅវិញ លោកស៊ីហានុប្បែរជាកយ័ស្លន់ស្លោ ព្រោះឃើញពួកកុម្មុយនិស្តដែលលោកជាមេខ្លោង, ត្រូវចុះអាបំអោនអន់ថយ ហើយពន្លឺនៃសេរីភាពកំពុងតែរះយ៉ាងសន្សឹមៗក្នុងជីវិតខ្មែរម្នាក់ៗ ។ ស៊ីហានុយល់ណាស់ថា បើបណ្តោយឱ្យលិទ្ធិសាធារណរដ្ឋ ឬប្រជាធិបតេយ្យរីកលូតលាស់នៅកម្ពុជានោះ គឺជាការ

កំរាមកំហែងដល់លទ្ធិរាជានិយម និងឥទ្ធិពលយួននៅកម្ពុជា ដែលជាដង្ហើមរបស់លទ្ធិរាជានិយម ហើយដែលបាន ចងជីវិតខ្មែរឱ្យរស់នៅក្នុងរណ្តៅនរកអវិចារបស់វាវាបំបាត់រក្សាមកហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀតបើប្រជាជនខ្មែរអាចចេញផុតពី នរកដ៏តូចស្អាតពន្លឺនៃសេរីភាព មានអារម្មណ៍ភ្លឺថ្លា បញ្ញាវាងវៃ នោះប្រជាជនខ្មែរនឹងមើលឃើញមុខឃាតករ ពិតប្រាកដរបស់ខ្លួនដែលគ្មាននរណា **ក្រៅពីសីហនុ និង គ្រួសារ “ហ្វូ” របស់គាត់ទេ** ។ ពេលនោះសីហនុ និងគ្រួសារ “ហ្វូ” របស់គាត់ ពិតជាអស់ផ្លូវដើរទៀតហើយៗ សីហនុ ពិតជាមិនអាចខ្វែងខ្វែរចេញ ច្រានខ្មែរទំលាក់រណ្តៅ ហើយលេងល្បែងយួនបោកប្រាស់ខ្មែរបានទៀតឡើយ ។ គឺដោយសារបញ្ហាទាំងនេះហើយបានជាសីហនុ និងកប្បពួក ខ្លួនបានរិះរកល្បិចកលធ្វើវិចេទ្ធកម្មបំផ្លាញចោលសន្តិសញ្ញាប៉ារីសឆ្នាំ១៩៩១ ដោយបានបណ្តេញ UNTAC ចេញពី កម្ពុជា ហើយបង្កឱ្យមានរដ្ឋប្រហារដើម្បីលួចសម្លាប់ពួកសាធារណៈរដ្ឋនៅក្នុងជួរពួករាជានិយម គណៈបក្សសម-រង្ស៊ី និង នៅក្នុងគណៈបក្សប្រជាជន ដែលចេះតែកើនឡើងជាលំដាប់ ។ សីហនុតែងគិតថា មានតែកុម្មុយនិស្តនិង **ពៅហ្វាយចិន-យួនរបស់ខ្លួនទេដែលអាចធានា រាជានិយមឱ្យមានជីវិតរស់នៅតទៅទៀតបាន** គឺដោយមូលហេតុ ដូចគ្នានេះដែរ បានជានៅក្នុងអំឡុងឆ្នាំ១៩៧០ សីហនុ សុខចិត្តប្រព្រឹត្តិអំពើក្បត់ជាតិ ក្បត់ប្រជាជនខ្មែរដ៏អាក្រក់បុរស និស្ស័យក្នុងប្រវត្តិនៃមនុស្សក្បត់ទាំងឡាយក្នុងលោកដើម្បីតែអំណាច ។ គឺសីហនុបានលួចរត់ទៅស្រុកចិននាខែ មីនាឆ្នាំ១៩៧០ ដើម្បីទៅចូលរួមជាមួយចិនយួនបង្កើតក្រុមខ្មែរក្រហមក្រោមការដឹកនាំរបស់យួន ដើម្បីយកមកសម្លាប់ ខ្មែរដែលសីហនុចាត់ទុកថាក្បត់នឹងសីហនុ ។ ហើយដើម្បី ឱ្យអំពើក្បត់នេះក្លាយជាល្បែងឆ្កិនភ្នែកដើម្បីបោកប្រាស់ ប្រជាហនខ្មែរល្ងង់ខ្លៅ សីហនុបានដាក់អំពើក្បត់នេះទៅឱ្យឯកអាមាត្យ លន់-ណុល ធ្វើរដ្ឋប្រហារលេងៗបោកប្រាស់ ប្រជាជនខ្មែរឱ្យប្រជាជនខ្មែរយល់ថា ស្តេចដ៏ជាទីស្រឡាញ់របស់គេ កំពុងតែក្លាយទៅជាជនរងគ្រោះរបស់ ពួកសាធារណរដ្ឋ និងចក្រពត្តិអាមេរិក **ដូច្នេះប្រជាជនខ្មែរត្រូវតែរត់ចូលព្រៃជាមួយមីមកធ្វើខ្មែរក្រហមជាមួយយួន វាយយកអំណាចមកឱ្យវិញ** ។ ដោយការឆោតល្ងង់របស់ខ្លួន ចាញ់ល្បិចកលចិនយួន និងសីហនុ បានជាប្រជាជនខ្មែរ រត់គ្នាហុកទាំងភ្នែកទៅចូលរួមជាមួយសីហនុ និងយួន ដែលជាការបើកទ្វារឆ្ពោះទៅរកវាលពិឃាតរហូតដល់ពេល បច្ចុប្បន្ននេះ ។

អ្វីដែលបងប្អូនខ្មែរគួរតែដឹងទាក់ទងនឹងសន្តិសញ្ញាប៉ារីសឆ្នាំ១៩៩១ ខែតុលា ២០០៥ និង សន្តិសញ្ញាឆ្នាំ១៩៩១ គឺថា មុននឹងឈានទៅដល់ការព្រមព្រៀងចុះសន្តិសញ្ញាប៉ារីសឆ្នាំ១៩៩១ យួន សីហនុ និង ហុន-សែន បានជួប ចរាចរគ្នាជាច្រើនដងច្រើនសារនាអំឡុងទសវត្សទី៨០ ហើយពួកវាបានឈានទៅដល់ការព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញទៅមក ក្នុងការចែកអំណាចគ្នា និងការការពារផលប្រយោជន៍របស់ពួកវារៀងៗខ្លួន ។ ចំពោះយួនៗចង់បានតែទឹកដីខ្មែរ ហើយដើម្បីជាថ្នូរយួនសន្យាថា នឹងការពារ និងផ្តល់អំណាចដល់អាយ៉ងទាំងពីរ ។ ទាំងនេះជាដើមចមនៃកិច្ច ព្រមព្រៀងសន្តិភាពប៉ារីសឆ្នាំ១៩៩១ ដែលជាការបើកផ្លូវឱ្យពួកខ្មែរក្រហមជាសីហនុអាចត្រលប់ចូលស្រុកខ្មែរវិញ មកបែងចែកអំណាចជាមួយពួកអាយ៉ងយួនក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់យួន ដូច្នេះពួកអាយ៉ងទាំងពីរដឹងណាស់ថា វាទាំងពីរដាច់ខាតត្រូវតែបំរើផលប្រយោជន៍ឱ្យយួនបើចង់បានកាន់អំណាចតទៅទៀត បើមិនដូច្នេះទេ ពួកវានឹងមាន វាសនាមិនខុសពី ប៉ុល-ពតឡើយ ។

ការណ៍ដែល សីហនុ លួចក្បត់ប្រជាជនខ្មែររួមដៃគ្នាជាមួយអាយ៉ងយួនប្រើល្បិចកលធ្វើវិចេទ្ធកម្មបំផ្លាញចោល សន្តិសញ្ញាប៉ារីសឆ្នាំ១៩៩១ ដោយបានបណ្តេញ UNTAC ចេញពីកម្ពុជាបន្ទាប់ពីមានការបោះឆ្នោតដោយសេរីជា លើកទីមួយ ហើយបន្ទាប់មកក៏បានបង្កឱ្យមានរដ្ឋប្រហារដើម្បីលួចសម្លាប់ពួកសាធារណរដ្ឋនៅក្នុងជួរពួករាជានិយម

។ល។ ទាំងនេះគឺសីហនុ និងបក្សពួកធ្វើឡើងដើម្បីបំពេញដល់កិច្ចព្រមព្រៀងសម្ងាត់ដែលសីហនុបានយល់ព្រមព្រៀង ជាមួយយួន សីហនុមិនត្រូវការម្ចាស់ដីទេក្រៅពីចិន-យួនទេ បើ UNTAC ក្រាញ់នៅកម្ពុជា គឺជាការបរាជ័យដ៏ធំ មួយរបស់យួន របស់ហ្វូជីមីព្យ ហើយវាក៏ជាការបរាជ័យរបស់ សីហនុដែរ ។ ឯសន្ធិសញ្ញាបន្ថែមនាថ្ងៃទី១២ ខែតុលា ២០០៥ ក៏ជាលក្ខខណ្ឌមួយដែលសីហនុសន្យាថា នឹងបំពេញឱ្យម្ចាស់យួនរបស់ខ្លួនដែរ តែសីហនុគ្រាន់តែប្រើល្បិច លេងហ៊ុំជាមួយពួកអាយ៉ង ចង់យកចំណេញនយោបាយដូចដែលខ្លួនធ្លាប់បានធ្វើជាមួយអាមាត្រ លន់-ណុល ដើម្បី បោកប្រាស់ខ្មែរល្ងង់ខ្លៅតទៅទៀត ។

ជាការពិតណាស់ កិច្ចព្រមព្រៀងដែលសីហនុចរាជាសម្ងាត់ជាមួយយួន សុទ្ធតែជាកិច្ចព្រមព្រៀងផ្ទាល់ខ្លួន ខុសច្បាប់ ក្រៅផ្លូវការ សម្រាប់តែបំរើផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់របស់សីហនុតែប៉ុណ្ណោះ ហើយដែលសីហនុអាចទាត់ចោលបានដោយ ងាយបំផុត បើសីហនុមានចិត្តបន្តិចបន្តួចគិតដល់ផលប្រយោជន៍ជាតិខ្មែរ និងទុក្ខវេទនារបស់ប្រជាជនខ្មែរក្រោមនឹម របស់យួន ។ ផ្ទុយទៅវិញ តែអ្វីដែលសីហនុខ្លាចបំផុតនោះគឺ ការបាត់បង់អំណាច និងការរលាយសូន្យសុងនៃរបប រាជានិយមក្រោមឥទ្ធិពលយួន នៅពេលដែលម្ចាស់យួនលែងការពារឱ្យសីហនុតទៅទៀត ព្រោះសីហនុលែងមាន ប្រយោជន៍អ្វីដល់វាទៀត ដូច្នេះដើម្បីរក្សាអំណាច និងរបបរាជានិយមក្រោមនឹមយួនតទៅទៀត សីហនុត្រូវតែបង្ខំចិត្ត ធ្វើជាខ្ញុំកញ្ឆោតយួន បំរើនយោបាយ វាតទីនិយម និង ប្រលយ័ព្វជសាសន៍ខ្មែររបស់យួន ដែលសីហនុនិងបក្សពួកបាន ធ្វើកិច្ចការនេះឱ្យយួនចាប់តាំងពីអំឡុងឆ្នាំ ១៩៦០ រហូតដល់បច្ចុប្បន្ន ។

តើពេលនេះ សីហនុ និង សីហមុនី សុខចិត្តលះបង់អំណាចនិងរាជបល្ល័ង្កផ្ទុយកំពុកនិងស្តុយអសោចម៍ដោយឈាមខ្មែរ ដែលបានដោយការលុតក្រាបបំរើយួន បំរើនយោបាយលេបទឹកដីនិងប្រល័យពូជសាសន៍ខ្មែររបស់យួនឬទេ ?

នេះប្រហែលជាពេលចុងក្រោយហើយ ដែលសីហនុ និងពូជពង្សខ្លួនអាចលុបលាងបានខ្លះៗ ចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដ៏មហា សាហាវយ៉ាងយូងព្រៃផ្សៃ ដែលសីហនុបានប្រព្រឹត្តិមកលើប្រជាជនខ្មែររាប់ទសវត្សមកហើយ ។ ហើយពេលនេះ ប្រជាជនខ្មែរ ជាពិសេសក្នុងចំណោមជនស្នេហាជាតិមាតុភូមិខ្មែរ, អស់លោកល្មមភ្ញាក់ខ្លួនពីសុបិន្តដ៏អាក្រក់ និង ល្បែងឆ្អិនភ្នែកបោកប្រាស់ដ៏ឧក្រិដ្ឋអាក្រក់ជួរជាតិរបស់សីហនុតទៅទៀតទៅ ។ បើបងប្អូននៅតែគោរពឧក្រិដ្ឋជន និងជនក្បត់ជាតិម្នាក់ដ៏គម្រក់យោរយៅបែបនេះ ជីវិតបងប្អូននឹងនៅតែថោកទាប អាប់អោនគួនរស្មី ក្រលំបាកវេទនា បងប្អូននឹងនៅតែរស់នៅរហេមរហាមជាទាសករយួនអស់មួយជីវិត រហូតជាតិសាសន៍ខ្មែរត្រូវរលត់រលាយដូចសាសន៍ចាម មិនខាន ។ ទាំងនេះដោយព្រោះតែបងប្អូនរឹងមានៈទៅគោរពមេរោគយួន និង លាមកយួនជុះចោល ។ ព្រលឹងខ្មែរ